

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 26. julija 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 86.

Blok agrarnih držav Jugoslavije, Romunije in Ogrske.

Za konferenco v Sinaji je bilo treba pripraviti tudi statističnih podatkov o agrarni produkciji in eksportu agrarnih produktov udeleženih treh držav. Priobčamo v naslednjem nekatere številke:

Jugoslavija je eksportirala l. 1929. 554.012 ton pšenice, 10.603 tone moka, 166.936 ton koruze, 6624 ton otrobov.

Romunija je eksportirala 15.609 ton rži, 7210 ton pšenice, 8202 toni moka, 374.485 ton koruze, 48.335 ton otrobov, 1.154.696 ton ječmena.

Ogrska je eksportirala 115.269 ton rži, 484.607 ton pšenice, 32.133 ton ovs, 80.478 ton koruze, 89.718 ton ječmena, 268.194 ton moka.

Dalje je eksportirala Jugoslavija 49.488 ton svežega sadja, Ogrska 48 tisoč 283 ton. Fižola in boba je eksportirala Jugoslavija 23.109 ton, Ogrska 22.023 ton, Romunija 47.183 ton.

400.000 ton jugoslov. pšenice je šlo preko Romunije v zapadnoevropske dežele Belgije, Holandske, Anglije, Francije, dalje v skandinavске dežele itd. Koruze je šlo nad 50.000 ton v Italijo, 44.000 ton v Romunijo, 33.000 ton v Avstrijo, 24.000 ton v Ogrsko (ki jo je večkrat naprej prodala) 12 tisoč ton v Češkoslovaško. Sadje je šlo v prvi vrsti v Avstrijo, Nemčijo in Grčijo, bob in fižol v Grčijo in Italijo.

Izvoz romunske pšenice je šel v prvi vrsti v Turčijo in Nemčijo; večje množine so šle tudi v Gibraltar, Grčijo in Češkoslovaško. Rž je šla predvsem v Nemčijo, Češkoslovaško, Gibraltar in Holandijo, ječmen v prvi vrsti v Nemčijo in Gibraltar (preko Gibraltarja so šle vse vrste tudi tranzitnim potom).

Ogrska pošilja pšenico v prvi vrsti v Italijo in Avstrijo, a zelo velike množine tudi v Češkoslovaško, Nemčijo, dalje v Grčijo, Turčijo in Švico. Ogrska koroza gre zlasti v Češkoslovaško, Avstrijo, Nemčijo, Italijo, Švico; rž v Avstrijo, Italijo, Nemčijo, Holandijo; ječmen v Nemčijo; moka v Avstrijo in Češkoslovaško; sadje v ravno ti dve državi, oves v Avstrijo.

Za poglobitev gospodarskih odnošajev s Španijo.

Po sklenitvi trgovinske pogodbe med Španijo in Jugoslavijo se je moralo predvsem skrbeti za uvedbo potrebne redne paroplovne zveze med našimi lukami in Španijo. Po daljših razpravah in velikem trudu, zlasti pa po intenzivnem prizadevanju naših paroplovnih podjetij, se je vendar s pomočjo državne subvencije posrečilo zagotoviti 14dnevno redno paroplovno zvezo, ki naj bo tvorila podlago za poglobitev odnošajev med našo državo in Španijo.

S 1. avgustom bo odprt redni direktni promet med Sušakom in španskimi lukami. Paroplovna družba »Oceania« na Sušaku je sklenila uvesti redno progo. Parnik bo vozil v obeh smereh vsakih 15 dni. Spotoma bo pristal v Splitu, Gruzju, Barceloni in še nekaterih drugih španskih lukah, tako da bo mogel zadostiti vsem prometnim zahtevam, ki pridejo za sedaj v poštev.

V zvezi s tem je družba Compania

Ti podatki bi se dali še znatno razširiti in poglobiti, zlasti kar se tiče izvoza živine; a že to, kar je naštet, nekako zadostuje, da se pokaže, kje je prav za prav, gospodarsko mišljeno, jedro stremljenja za tvorbo donavskega agrarnega bloka v potrebi stabiliziranja in zboljšanja cen in morda šele v drugi ali tretji vrsti v razdelitvi, kontingentaciji in rejoniranju količin. Ta zadnji cilj bo prišel pač posebno v poštev, če se bo posrečilo izrgati srednjeevropske trge ameriški konkurenci ali pa si zapadnoevropske trge trajno pridobiti.

Dunajski docent dr. Haberle je te dni opozoril, da imajo Romunija, Ogrska, Jugoslavija in Bolgarija letni izvozni previšek žita (pšenica, rž, oves, ječmen in na žito preračunjena moka) za več kot 40 milijonov met. stotov. Kot deželi potrebe jim stojita nasproti Avstrija in Češkoslovaška s samo 16 do 17 milijoni met. stotov. Šele če pritegnemo zraven Nemčijo z žitnim deficitom 45 milijonov met. stotov, bi bila imenovanim 40 milijonom nasproti uvozna potreba 60 milijonov met. stotov. Seveda pa poljedelska kapaciteta naštetih štiri držav še davno ni izčrpana. Videli smo pa tudi, da pride pri nakupu v poštev še cela vrsta drugih držav, zlasti Italije ter severo- in zapadnoevropske države. Stremljenje po sporazumu agrarnih držav je torej z gospodarskega stališča polno opravičeno. Potrebna je pa za to dobra narodna in mednarodna organizacija. Sicer pa moremo upati, da se bosta zaščita produkcije in vpoštovanje oslabilene nakupne moči konsumentov dali spraviti popolnoma v sklad.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z RUMUNIJO.

V zvezi s konferenco za agrarni blok, ki se trenutno vrši v Sinaji, poročajo iz Bukarešte, da se vršijo med našim in rumunskim junanjim ministrom razgovori zaradi skorajšnje otvoritve pogajanj za sklenitev rumunsko-jugoslovenske trgovinske pogodbe.

Hispano Yugoelava, S. A., Barcelona, Paseo Colón 24, razvila najintenzivnejšo agitacijo v namenu, da si pridobi čim več interesentov, ki se bodo posluževali nove najugodnejše, pa tudi najcenejše proge.

Proga se priporoča za izvoz vseh predmetov, zlasti pa onih, ki so lahko pokvarljivi. Družba Compania Hispano Yugoelava, S. A., Barcelona, ima svoje podružnice v krajih: Tarragona, Madrid, Valencia, Málaga, Barcelona, Alicante, Gandia, Cartagena, Almeria, Sevilla, Cadiz in drugih važnejših lukah. Ustanovila je mnogo podružnic tudi v naši državi, in sicer v Beogradu, Zagrebu, Splitu, Sušaku, Šibeniku in Sarajevu.

Priporočamo vsem interesentom, ki imajo trgovinske zveze s Španijo, da se poslužujejo nove redne proge in da se za podrobnejše informacije obrnejo neposredno na podružnice gori navedene družbe.

Letošnja žetev in prognoze za izvoz.

V okrilju privilegirane dd. za izvoz se je vršila 25. t. m. pod predsedstvom ministra trgovine g. Juraja Demetrovića konferenca, ki se je bavila z izgledi letošnje žetve in razmotrivala priprave za naš izvoz.

Uvodni referat je podal direktor Jadransko-podunavske banke Šičarević, ki je na podlagi zbranih podatkov obširno poročal o letošnji žetvi v Jugoslaviji in v drugih agrarnih državah. Pri nas se pričakovanja niso izpolnila. Pšenica je kvalitativno in kvantitativno zaostala za lanskim pridelkom. — Lansko leto smo pridelali okrog 26 milijonov stotov, letos pa samo 20 milijonov. V nekaterih krajih zaostaja pridelok za 15 do 20 odstotkov, so pa tudi pokrajine, kjer se je pridelalo letos za 40 odstotkov manj kakor lani.

Nasprotno pa je koroza obrodila zelo dobro. Stanje koruze je v vseh pokrajinah odlično in bo pridelok mnogo večji kakor lani. Glede na tako stanje bo letos izvoz žitaric iz Jugoslavije znatno manjši od lanskega. Dočim smo lani izvozili okrog 6 milijonov meterskih stotov, bo letos ostalo, ker hočemo kriti vse potrebe pasivnih krajev z domačim pridelkom, za izvoz nekaj nad 2 milijona meterskih stotov.

Kar tiče ostalih agrarnih držav, je žetev dobra samo v Romuniji in Bolgariji, v vseh drugih evropskih državah pa zaostaja daleč za pričakovanjem. — Posebno slabo se je odrezala Italija. Ta-

kozvana pšenična vojna se ni obnesla. Dočim je Italija lani pridelala 70 milijonov, bo vrgla letošnja žetev v najboljšem primeru samo kakih 50 milijonov meterskih stotov. V izvenevropskih državah je dobra žetev samo v Kanadi.

Cene pšenici so se od lanske izvozne sezone znatno dvignile, in se obeta še nadaljno naraščanje cen. Lani se je prodajala pšenica po 100, letos pa se sedaj ponuja po 125. Trgovina s pšenico se razvija že zelo živahno.

Po razmotrivanju splošnega položaja na svetovnih tržiščih in na domačem trgu se je konferenca bavila z ukrepi za pospeševanje izvoza. Razpravljalo se je tudi o zgradbi velikih žitnih skladišč, pri čemur je minister g. Demetrović sporočil, da je to vprašanje že rešeno z zakonom o javnih skladiščih, ki bo v kratkem objavljen.

V nadaljnjem poteku konference se je vršila debata o izvozu vina in svežega sadja. O tem je poročal direktor Hipotekarne banke Gjorgjević, ki je naglašal, da so naši glavni kupci Avstrija, Češkoslovaška in Italija. Izvoz našega vina in sadja trpi najbolj na tem, da premalo pazimo na kvaliteto. Manjka nam tudi dobre izvozne organizacije. Zato je bilo sklenjeno, da se v okrilju privilegirane dd. za izvoz osnuje posebna sekcija za izvoz vina in sadja, ki bo predlagala primerne ukrepe, da se sedanji položaj izboljša.

* * *

Nov trošarinski pravilnik.

»Službene novine« z dne 24. julija objavljajo pravilnik ministra financ o uveljavljanju in izvajanju zakona o državnih trošarinah. Pravilnik podrobno tolmači določbe zakona, predpisuje postopek finančnih organov in vsebuje podrobne predpise, nanašajoče se na izvajanje trošarinskega zakona.

Iz pravilnika posnemamo le nekatere važnejše določbe:

Plačanja trošarine so oproščeni vsi predmeti, določeni za osebno uporabo kralja, kraljice, prestolonaslednika in kraljevskega doma, kakor tudi predmeti za akreditirana diplomatska zastopstva v naši državi. Prav tako so oproščeni državne trošarine predmeti, ki se vozijo skozi našo državo iz drugih držav v druge države, nadalje predmeti, ki se uvažajo iz inozemstva v znanstvene svrhe. Pravilnik podrobno predpisuje vse modalitete, potrebne za dokaz te trošarinske oprostitev.

Obširne so določbe pravilnika, nanašajoče se na vskladiščenje trošarinskih predmetov, na postopanje finančnih organov pri trošarinjenju v trošarinskih skladiščih in pri večjih industrijskih podjetjih ter o njihovem delovnem času.

Posebno poglavje našteva predmete, ki so podvrženi državnim trošarinam in določa v smislu zakona tudi višino trošarine. Na sladkor, izdelan iz sladkorne pese in trsa, surov in rafiniran, se plača od 100 kg do 500 Din, za vse druge vrste sladkorja pa 200 Din. Poseben spisek navaja predmete, izdelane iz sladkorja, kakor bonboni in slično, za katere se plača 425 Din trošarine. Za čokolado, kako in slične produkte znaša trošarina 275 Din, za južno sadje 300 Din, za marmelado 250 Din, za razne soke z uporabo sladkorja 225 Din, za kondenzirano mleko

150 Din, za razne slaščice, kekse, torte in slično 100 Din. Za kavo je odmerjena trošarina na 400 Din. Plačati jo je ob enem s carino. Plačevanje trošarine na pivo je urejeno s posebnim pravilnikom.

Trošarina za vino znaša 100 Din od 100 litrov. Pod vino se razume samo prevreto vino, izdelano iz grozdja. Za vina, ki imajo nad 18 stopinj alkohola, se plača trošarina kakor za špirit po hektolitrski stopnji. Trošarina za vino se plača v trenutku, ko ga vinogradnik odnosno producent izroči v promet. Trošarino plača kupec, prodajalec pa je dolžan, da prodajo takoj prijavi pristojnemu oddelku finančne kontrole. Klet vinogradnika se smatra za skladišče, vendar pa se sme v tej kleti spravljati samo doma, v lastnem vinogradu pridelano vino. Pravilnik določa tudi izvozne premije za vino. Premija znaša 100 Din za vsakih izvozeih 100 litrov. Izvoz je prijavitelj finančni kontrolji in obenem predložiti prošnjo za izplačilo izvozne premije. Za esence in eterska olja znaša trošarina 3000 Din za 100 kg.

Na novo ureja trošarinski pravilnik tudi trošarino za električni tok odnosno na električne svetilne predmete. Za električne žarnice se plačuje trošarina po jakosti in sicer od obločnic po 10 Din mesečno, od navadnih žarnic pa do 32 sveč enkrat za vselej 5 Din, nad 32 sveč pa po 0-20 od vsake sveče.

Za žganje se plača trošarina po hektolitrski stopnji, za vsako stopnjo 14 Din. Trošarina se plača tudi za uvoženo žganje in to poleg predvidene uvozne carine. Pravilnik predvideva tudi določbe o žganjekuhi.

Novi pravilnik je stopil v veljavo 25. t. m.

Reklama — zadnja faza produkcije

V »Neue Züricher Zeitung« piše Adolf Wirg o gornji temi: Ko je nemški žurnalist Rudolf Cronau po zaključku svojega ameriškega potovanja izdal leta 1887. knjigo »das Buch der Reklame«, morda najstarejšo nemško razpravo o propagandi, je štel med potrebna zla tedanjega časa poleg vojske tudi še kirurške, rablje, sodne izvrševalce, grobokope, policiste in reklamo. Se danes se dogaja, da se reklama enako ocenjuje kot v Cronauovi knjigi. **Odpornost proti reklamam** je še zmeraj precej razširjena, **tudi med narodnimi gospodarji** in še celo med najodličnejšimi. To zanikajoče mnenje je prišlo prav tipično do izraza v prav pesimističnem zaključku nekega nedavnega predavanja profesorja W. Sombarta v Zürichu; Sombart je imel za sedanost le obžalovanje in je želel, da bi obdržala sedanja generacija vsaj malo upanja na povrnitev prejšnjega idealnejšega gospodarskega reda.

Reklama je intelektualnim krogom danes antipatična, že vnaprej obsojena kot izrodek naše »zdelujoče, uničujoče in skrajno nezadovoljive nove dobe«.

Pa bodimo pravični in pogledimo reklami v obraz. Še davno prej, preden je služila reklama trgovcu, je delovala na kulturnem polju. Ugotoviti moremo, da se je vršil napredek večinoma na podlagi predidodega reklamnega delovanja. Misli in nazori posameznika so se potom propagande prenesli na zmeraj širše sloje in so postali polagoma podlaga sedanje kulture. Seveda preje propagandna sredstva niso bila ista kot so danes; vsak čas ima svoje razmerne oblike propagande.

V službo narodnega gospodarstva je stopila reklama pravzaprav šele po odpravi cehov in s tem združeno prosto obrtjo. Prej je igrala v mali trgovini le podrejeno vlogo. V teku časa je dobila reklama kot gospodarsko pomožno sredstvo tem večji pomen, čim težji je postal problem prodaje. Danes smo prišli do točke, ko nam rešitev prodajnih problemov ne dela prav nič manjših skrbi kot blagovna produkcija sama. Prej je bilo več ali manj pravilno, če smo rekli, da se moré vsak produkt, ki se more izdelati in ki je kakorkoli koristen in dober, tudi prodati; danes je nekako obratno: mogoče je napraviti skoraj vsak produkt, po katerem se povprašuje. Ta gospodarska okolnost ima posledice, da so danes bolj kot pa kdaj prej v najožji zvezi in odvisnosti vse spremembe, ki jih ima kak produkt od svojega proizvoda do porabe. Nobeno vmesno delo — med produkcijo in konsumacijo — se ne more smatrati kot samo zase, kot samostojno. Vse roke, ki se udeležujejo v fabricaciji in transportu ali prodaji izdelka, so zvezane po skupnem interesu; kajti preden izdelek ne pride v roke konsumenta, ki ga porabi, je njegova produkcija z gospodarskega stališča brez vrednosti. Tudi ponujanje blaga, reklama, je torej s produkcijo v najožji zvezi in je zanjo važna, včasih celo odločilno važna; zato moremo označiti reklamo kot **zadnjo fazo produkcije**. Z drugimi besedami: neodgovorno špekulativno postopanje bi bilo, če bi danes tovarnar prodaji svojega blaga ne posvetil prav toliko pozornosti kot produkciji. Marsikdo bo protestiral proti trditvi, da »ustvarjajoča delovna inteligenca« danes za gospodarske koristi kakšne tovarne ni več edino merodajna, temveč da igra prodaja produkta prav tako važno vlogo, a je pač tako: v teku časa se je zares izvršila sprememba vrednot glede na produkcijo in na prodajo.

Iz poznanja tega dejstva pride logična zahteva po **vzporedni vstavitvi reklame k produkciji**. S tem je povedano, če hoče reklama v gospodarstvu kolikor mogoče ugodno učinkovati, da ne sme produkcije prav nič križati, temveč da se mora razvijati vzporedno z njo. C. C. Younggreen, predsednik Mednarodne reklamne zveze, je poudarjal to potrebo ob priliki zadnjega reklamnega kongresa v Berlinu. Ugotovil je, da danes pravega sodelovanja med reklamo in industrijo skoraj ni; produkcija se smatra navadno kot po-

lje, od katerega je treba reklamnega strokovnjaka odvrniti. Younggreen je pa opozoril tudi na redke posamezne slučaje takšnega sodelovanja, ki dokazujejo, kakšne koristi je to. »Reklamo smatrajo danes pač mnogi za važen faktor k industrijskemu napredku«, je nadaljeval, »a manjka ji še priznanje, ki ji omogoča, da se razvija vzporedno z industrijo in da tako pokaže svojo polno moč.«

V tem oziru moremo zaznamovati danes že marsikak napredek. **Propaganda v velikem se vrši zmeraj pogosteje, in sicer od odgovornih poklicnih ljudi, ki se ne zadovoljijo z reklamo, katera je s podjetjem samo v površni zvezi.** Ne gre jim toliko za originalen posamezni efekt v njih oglasih, temveč da pride blago po možnosti razumno željam kupcev na trg; iščejo najboljše ponudbeno pot in zberejo slednjič mnogobrojne edinice, s katerimi reklama razpolaga, smoteno v kompleks sil, ki mu gre v vrsti gospodarskih faktorjev polno priznanje.

SKLICANJE TARIFNEGA ODBORA

Za 18. avgust je sklicana seja tarifnega odbora z naslednjim dnevnim redom:

1. Osnova za novo tarifo z ozirom na današnje potrebe narodnega gospodarstva v pogledu potniškega in blagovnega prometa;
2. načelne osnove za ustanovitev mednarodnih tarifnih zvez;
3. prometno-tarifni ukrepi za pospeševanje našega izvoza in
4. slučajnosti.

Opozorilo pred inseriranjem v inozemske adresarje.

Ze ponovno smo opozarjali domače tvrdke, naj bodo oprezne pred nabiraleci inseratov za inozemske adresarje. — Tvrdki, ki skušajo naivnost in mnogokrat tudi preveliko lahkomišelnost inserentov na najrazličnejše načine izkoristiti, je mnogo. Od merodajne strani se prav resno svari tudi pred tvrdko »Adressbuchverlag G. m. B. H.«, Berlin SW 11, Tempelhofer Ufer 34.

KONKURZI.

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani, objavlja naslednjo okrožnico o otvorenih in odpravljenih konkurzih, predkonkurzih in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 11. do 20. julija 1930.¹⁾

A) OTVORJENI KONKURZI:

- Dravska banovina:** Krivic Albert, Mirna peč.
- Savska banovina:** Drvar Barica, Batarina br. 78; Grossmann Samoil, Križevci; Mlinarič Marija, lastnica restavracije Zrinjsko-Frankopan, Zagreb, Prilaz Gjure Deželica 8; Steiner Albert in Olga, Varaždin.
- Vrbaska banovina:** Studen Ilija, Bos. Krupa.
- Drinska banovina:** Pfaff Ivan, Vinjkovič; Vukić Vaso, Sarajevo.
- Dunavska banovina:** Blagojevič Milan, Kragujevac; Lazarevič Vičentij, Stubica.
- Moravska banovina:** Džunić T. Naca iz Toplega Dola; Stamenovića Todora vdova Sofija, Pirot.
- Vardarska banovina:** Radojičić Mihail, D. Brijanj; Stanković T. Milan, Leskovac; Tanić Ljubomir, Skoplje.
- Beograd, Zemun, Pančevo:** Sulima Boris, lastnik firme »Agentursko-komisijonarske radnje za izvoz Mlekotehnika« v Beogradu.

B) RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

- Dravska banovina:** Košenina Ivan, Ljubljana, Kolodvorska ulica; Požun Franc, Trbovlje-Loka.
- Savska banovina:** Polak Franjo, Pakrac; Weiss V., Zagreb.
- Vrbaska banovina:** Surutka Jovo i sinovi, Banja Luka.

¹⁾ Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovljeni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

UVELJAVLJENJE ČETRTE CARINSKE NOVELE V AVSTRIJI.

V nedeljo 27. t. m. bo v Avstriji stopila v veljavo četrta carinska novela, tako da se bodo v ponedeljek 28. t. m. pobirale že višje uvozne carine po tej noveli. Od novih minimalnih carin, ki jih določa ta carinska novela, bodo seveda le one takoj stopile v veljavo, ki niso v nobeni trgovinski pogodbi vezane. Povišanje carin se med drugim nanaša: na grah (carina se povzra od 1 na 4-80 zl. kron pri 100 kg), na sočivje (od 10 na 40 zl. kron), na smetano (od 15 na 40), na kandirano sadje (od 150 na 180), na terpentin in terpentinovo olje (od 24 na 60), na vrvi s premerom pod 15 mm in motvoz (od 18 na 25), na pleteno pohištvo (od 120 na 150, odnosno od 60 na 75), na furnirje, vložene (od 30 na 250), nadalje na pohištvo in razne lesne izdelke, na steklo, na železo, okove, ključavnice, pločevino, razne stroje, na razno tekstilno blago in monofakturno blago ter na nekatere kemične proizvode.

Ponudbe in poupraševanja

Nakup kleja iz kož. Za uvoz kleja iz kož v Ameriko se zanima ameriška tvrdka »State Chemical Company, 230 Sullivan Street, New York City, New York, U. S. A.« Ponudbe je poslati tej tvrdki neposredno.

Tvrdka Anestis D. Gerassimu Trieste, Via Mazzini N. 9 II. želi stopiti v kupčijske stike s tukajšnjimi izvozniki sadja in zelja. (Dopisuje se lahko v slovenskem jeziku.)

Miro Stopar, Trieste, Via Galileo 15 hoče stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki bi mu lahko dobavljale sirčevino (metlovino), ki se rabi za izdelovanje metel. (Dopisuje se v slovenskem jeziku.)

Lj. Nedeljković, trgovec, Vršac želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki izdelujejo pločevinaste škatle za konzerviranje zelenjave.

Drinska banovina: Demarčić braća, Sarajevo.

Dunavska banovina: Biri Jožef, Ada; Švarc Vilim, Novi Sad, Kralja Petra 7.

Moravska banovina: Šijaković Bogdan, Prokuplje.

Beograd, Zemun, Pančevo: Nastarović Vukašin, Beograd; Radosavljević S. Milan, Beograd.

C. POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Dravska banovina: Gniušek Alojzij, Maribor, Glavni trg 6; Piliš Viktor, Zalec; »Sana« d. z o. z., Hoče.

D. ODPRAVLJENI KONKURZI:²⁾

Dravska banovina: Kern Justina, Maribor, Gosposka ul. 34; Leben Franc in Anica, Škofja Loka.

Savska banovina: »Belokrajina«, premogokopna družba, Črnomelj; Dragič Matija, Brod na Savi; »Hrvatsko prometno društvo za ugljen«, Otto' i Antun Schwarz, Zagreb.

Primorska banovina: Škarica Milka, žena Josipa, Šibenik.

Drinska banovina: Djonović Branko, Arilj.

Dunavska banovina: Brojčin Mirko, Vel. Kikinda; Gajić Ilija, Kragujevac.

Moravska banovina: Frtunić Sima, Vučitrn; Ilić Svetozar, Jagedina; Nešić Mihajl, Pirot; Pešić Mihajl, Pirot; Popović N. Živko, Bagrdan; Radoš Milovanović, Sircá.

Vardarska banovina: Šaban Abduraim Sokol, Struga.

Beograd, Zemun, Pančevo: Janošević Djuro, Milan i Branislav Janošević, Beograd.

E. ODPRAVLJENI PREDKONKURZI:²⁾

Savska banovina: Kunst Iv., Zagreb.

Zetska banovina: Dulčić Antun pok. Mate, Pandol iz Lapada.

²⁾ Vzrok, zakaj je bilo postopanej odpravljeno, se izve v našem tajništvu.

Po svetu

Švicarski konzulat v Zagrebu dne 1. avgusta t. l. radi švicarskega narodnega praznika ne bo posloval.

V Gdyni (luka na Poljskem) se je osnovala početkom tega leta skladiščna in transportna družba »Pantarei«, ki ima velika skladišča z vsemi modernimi pristaniškimi pripravami.

Skupno postopanje družb Standard Oil in Royal Dotsch v Romuniji se smatra v Ameriki kot nadaljni korak k stabilizaciji svetovne petrolejske industrije.

Španija bo v bodoče namesto ruskega petroleja kupovala rumunski petrolej.

Škodovemu podjetju bo prineslo zadnje posojilo 2,032.550 funtov novih sredstev, kar je več kot pol milijarde dinarjev. Nominalna obrestna mera 6% se glede na tečaj 92 in na amortizacijo v 25. letih dvigne na 6-9 efektivnih odstotkov.

Bankers Trust Comp. v Newyorku je dvignila v letu od 1. julija 1929 do 30. junija 1930 svoja aktiva za 180 na 879 mil. dol., depozite za 190 na 732 milijonov, lastno glavnico od 104-6 na 111-3 mil. dol.

Ameriški vpliv v evropski industriji postaja čimdalje večji. Tako je Public Utility Holding Corp of Amerika kupila delniške glavnice francoske Union Electric Rurale, ki je ena najpomembnejših francoskih kombinacij za obkorištnost namene in ki ima svoje obrate po vsej Franciji in po francoskih kolonijah. Dalje je prevzela omenjena družba 50 odstotkov delnic Verengte Elektrizitatswerke Westfalen, ki je eden vodilnih nemških koncernov elektrike. In sedaj naznanja družba še nadaljno ekspanzijo v Nemčiji in v drugih državah.

Natečaj za gospodarsko literaturo. — Redakcija »Bankarstva«, gospodarskega časopisa v Zagrebu in »Biblioteka Srbov, Hrvatov in Slovencev« sta razpisali natečaj za pet najboljših razprav o gospodarskih vprašanjih. Prvo nagrado v iznosu 5000 Din je dovolil upravni odbor šumsko-industrijskega podjetja Dobrlin-Drvar u Beogradu za najboljšo razpravo iz šumarstva ali jugoslovenskega narodnega gospodarstva, drugo nagrado v iznosu 2000 Din je dovolilo predsedništvo Zbornice za TOI v Osijeku za razpravo o kateremkoli aktualnem vprašanju jugoslovenskega narodnega gospodarstva, tretjo nagrado v iznosu 1000 Din je daroval gospod S. D. Alexander, predsednik Zveze industrijecev v Zagrebu za razpravo o jugoslovenski industriji, četrto nagrado v iznosu 1000 Din je naklonila uprava Beočinske cementne tovarne za razpravo o jugoslovenski industriji in peto nagrado v iznosu 1000 Din pa ravnateljstvo »Bankarstva« za razpravo o kateremkoli aktualnem vprašanju jugoslovenskega narodnega gospodarstva, v prvi vrsti o bankarstvu. Informacije o tem natečaju daje glavna redakcija »Bankarstva«, Zagreb VI.

OBRITNIŠKI TABOR NA JESENICAH.

Obrtno društvo na Jesenicah bo pridelilo 10. avgusta t. l. ob priliki 10-letnega obstoja in delovanja velik obrtniški tabor, združen s slavnostnim razvijem društvenega prapora, pod katerim naj se potem zbira naša složna obrtniška četa za pravo svojih stanovskih, kakor tudi naših splošnih pravic. Da bi bilo to slavje res veliko obrtniško slavje, pravi obrtniški praznik, vabi društvo vse organizacije, zadruge, društva, da se v čim večjem številu udeležijo te pomembne prireditve.

Kotiček za knjige.

Zakon o pobijanju nelojalne konkurence. Pravkar je izšel v založbi tiskarne »Merkur« v Ljubljani kot ponatisk iz Službenega lista »Zakon o pobijanju nelojalne konkurence«. Cena izvoda je Din 6 — ter se naroča v tiskarni »Merkur« v Ljubljani, dobi se pa tudi v vseh knjigarnah.

Iz prakse upravnega sodišča v Celju.

Judikati finančno-pravnega referata upravnega sodišča.

(Zbral referent finančno-pravnega senata g. dr. Ludvik Brenco, sodnik upravnega sodišča v Celju.)

(Nadaljevanje.)

107.

Bistvena nedostanost upravnega postopanja. Ako se razlikujejo ugotovitve upravnih oblastev od strankinih navedb v bistvenih točkah, ki so za razsojo stvari odločilne važnosti, se morajo uradne ugotovitve pred izdajo odločbe predočiti stranki, da se o njih izjavi in zavzame napram njim svoje stališče, ker je sicer stranka oškodovana v svojem materijalno-pravnem položaju. (F 38/30.)

108.

Tarifna postavka 100 pripomba 2, odstavek 2. čl. 105, odst. XXII. finančnega zakona za leto 1928/29. Ako se pokrit lahki tovorni avtomobil preuredi tako, da se napravijo v zadnjem delu karoserije, ki služi za shrambo tovorov, za dovajanje zraka in luči potrebne odprtine in ima lastnik na razpolago tapcirane sedeže, ki jih je kupil sočasno z avtomobilom in ki se lahko nameščajo po potrebi v tovorom namenjenemu delu karoserije, je avtomobil urejen tako, da lahko prevaža tudi potnike, vsled česar izgubi v smislu gornjega določila taksno prostost. (F 31/30.)

109.

Pripomba k tar. post. 138 taks. zak. Vknjižbe zastavne pravice s sočasno zaznambo njene prednosti pred že vknjiženo zastavno pravico ni smatrali za dvojno zavarovanje v smislu gornjega določila, ker vpis prednosti sploh ne more, razen v primeru § 53 zemljknižnega zakona, kjer se pa z zaznambo ustvarja vrstni red za še ne obstoječo pravico, samostojno obstojati, nego nujno predpostavlja predhodno ali sočasno vknjižbo zastavne pravice. Vpis prednosti se drži torej neločljivo tega zavarovanja, kateremu daje le večjo sigurnost. Ta okolnost je pa za plačilo takse povsem irelevantna, ker taksni zakon ne loči zavarovanj po sigurnosti mesta. (F 54/30.)

110.

Pristojbinsko pravno razlikovanje volila in volila dolga. (§§ 1/2, 3, 22/3 in 31/2 ces. naredb od 15. septembra 1915 drž. zakon št. 278.) Naklonilo zneska kot nagrada za nočno postrežbo, ki sloni na poslednji naredbi zapustnika, bodisi naj je to testament ali kodicil ali naročilo ali celo samo želja zapustnika, se smatra pristojbinsko - pravno kot volilo, če je postrežba le motiv naklonila, odnosno ni dokazano, da je hotel zapustnik v obliki volila le potrditi že obstoječo terjatev ali priznati obstoječi dolg, kar se pri uslužbenih osebah ne predpostavlja. (F 37/30.)

111.

Sodne takse. (Čl. 9. taks. zakona z dne 25. oktobra 1923.) Odmerna osnova v tem členu predvidene takse ni znesek, ki se zahteva s tožbo, tedaj, ko se vložiti tožba (tožb. zahtevki), kakor pri tarifni postavki 173 in 174 taksne tarife, nego v skladu s čl. 17. srbskega zakona o taksah ex 1911 in pravilnikom k temu členu znesek, ki se je z meritornim izrekom sodbe prisodil plačila takse oproščeni stranki od osebe, ki je zavezana plačilu takse. V Sloveniji izvršujejo odmero pristojbin od teh sodb kompetentna finančna oblastva. (F102/29.)

112.

Davčna prostost zadrug. (Čl. 262 fin. zak. za 1922/23 Sl. N. br. 167.) Pod besedami »vse zadruge« je razumeti vse tiste pridobitne in gospodarske organizacije, ki 1. so ustanovljene v smislu dotičnega pokrajinskega združnega zakona in 2. poleg tega še zadostujejo nadaljnim, v čl. 262 navedenim zahtevam. (F 31/27-9.)

113.

Prirastkanina in prenosna taksa. (Čl. 89, toč. 11., odst. 3. fin. zak. za 1927/28 in čl. 105 toč. 11., odst. 4 f. 1928/29. Tar. post. 12 taks. zak. in naredba z dne 21. oktobra 1922 Ur. l. 365/113). Davščine od prirastka na vrednosti ni smatrati za prenosno takso, ker se obe davščini razlikujeta po predmetu in razlogu zavezanosti. Pri prenosni taksi po tar. post. 12 je predmet pravni naslov za imovinski prenos, ker se plačuje ta taksa po prip. 7 k tar. post. 12 za vse sklenjene kupne in prodajne pogodbe, ne glede na to, ali se izvrše ali ne. Pri davščini od prirastka na vrednosti je pa predmet direktni dobiček, ki se je pridobil s pravnim naslovom. Pri prenosni taksi nastane zavezanost, ker se je spremenila posest in prešla iz ene v drugo roko, pri čemer je brez pomena, ali se je pokazal bodisi na strani kupca, bodisi na strani prodajalca, ali pri obeh kakšen dobiček, torej ker je država s svojo pravno zaščito pri prenosu sodelovala. Prirastkanina pa se odmerja iz razloga, ker in če je o priliki spremembe posestnega pridobil dobiček prodajalec. Ratio legis prirastkanine je obdačiti takozvano zemljiško rento in s tem preprečevati izrodke špekulacije s posestvi. Nadaljni razliki med obema davščinama sta: 1. Prenosi, pri katerih ni vrednostnega prirastka za prodajalca, ne podlegajo prirastkanini, dočim se taksa po tar. post. 12 pobira od vsakega prenosa, ne glede na to, ali ima za posledico dobiček ali ne. 2. Davčni zavezanec pri prirastkanini je prodajalec in kupovalec jamči kvečjemu za to davščino, dočim sta pri prenosni taksi primarna taksna zavezanca oba kontrahenta, ki jamčita za takso solidarno. (A 90/29.)

114.

Ukinitev samoopravnih prenosnih taks. (3. odst. pripomba 2 k tar. post. 12, čl. 89 fin. zak. 27/28 in čl. 105 fin. zak. 28/29.) Pravica mestne občine mariborske, pobirati doklado k državnim pristojbinam, ki se pobirajo od prenosa lastnine nepremičnin na podstavi pravnih opravil med živim (dež. zak. z dne 31. III. 1905 dež. zak. in nar. št. 95), je bila ukinjena s čl. 89 finančnega zakona 1927/28 in čl. 105 finančnega zakona 1928/29. (F 130/29.)

Položaj avstrijske industrije

Veletrgovci so se sicer že začeli zaglagati s premogom, vendar se giblje prodaja še v ozkih mejah. Potreba industrije je vsled gospodarske depresije trajno slaba. Industrija rjavega premoga se bo morala zateči k nadaljnji omejitvi produkcije. — Tudi železna industrija bo izvedla omejitve. Tovarne so se za pomladansko kupčijo dobro založile in razpolagajo sedaj, ker kupčija nikakor ni odgovarjala pričakovanju, z znatnimi zalogami, ki jih ne morejo več pomnožiti. Isto velja o trgovini, ki more na novo dohajajoča naročila lahko kriti iz starih zalog. Ker je sprejemna zmožnost domačega trga v železu in železnini močno popustila, mora železna industrija kljub slabim cenam forsirati eksport. — Magnezitna industrija je pa bila vsled padanja eksporta prizadeta že v maju. Vsled neugodnega položaja so v zadnjem času reducirali tudi izdelovanje poljedelskih strojev in poljed. orodja. — Industrija kosâ je ustavila delo, oziroma ga omejila v več obratih; izvozna kupčija je v primeri z letom 1929. bistveno padla. — V elektrotehniški industriji so se naročila v nekaterih motorskih tipih pomnožila, sicer je pa stanje naročil vsled znižanih javnih naročil nezadovoljivo. V armaturah imajo nekatere tovarne precej zadovoljiva naročila, čeprav so le-ta v zadnjem času nekoliko popustila. — V vojni industriji izkazuje izvozna kupčija višje številke kot lani. — V lesni stroki je ponudba slejkoprej močna. V izvozni trgovini se ne čuti samo ruska konkurenca, temveč tudi rumunska in jugoslovanska. — Les predelujoče industrije imajo večinoma nezadovoljiva domača naročila, in manjka zlasti naročil za stavbno mizarstvo. Izvoz pohištva je ob

rastočem uvozu v znamenju padanja. Tudi v oplaticah (furnir) in zatiki je eksport padel, zlasti pa v zabojih. Prav tako pada izvoz klavirjev. — V bombaževi industriji je kupčija slejkoprej slaba, vendar se v zadnjih tednih ni pojavilo novo poslabšanje. Dočim se v bombaževem in volnenem blagu še niso javila nobena večja jesenska naročila, izkazujejo pletenine že pomembnejša naročila. Trenutno ugodna je prodaja frofirnega blaga (kopalni plašči itd.). — V industriji stekla so se izvedle v zadnjem času ponovne obratne redukcije. — V stroki stavbnega materiala je prodaja opeke pri posameznih podjetjih zadovoljiva. Tudi prodaja vapna in mavca je glede na majhno stavbno delovanje relativno ugodna. Velikim opekarnam je zelo pomagalo, ker so številna manjša podjetja na deželi ustavila delo. Eksport surovega vapnenca je močno padel, oni žganega vapna je

pa izdatno narasel. Uvoz cementa je pa bistveno večji kot je bil lani, pri čemer ga pride največ iz Ogrske. Obratno je pa izvoz le malo narasel. — V industriji usnja je pričela domača prodaja zopet padati, dočim je izvozna kupčija v nekaterih vrstah še zadovoljiva. — V industriji čevljev je za jesensko blago sedaj še malo zanimanja; dobro se prodaja sezijsko blago (kopalni čevlji, platneni čevlji itd.). — V kupčiji s kemikalijami ni nobenega poživljenja. V industriji škroba se je povpraševanje povečalo, ker so zaloge predelujoče industrije že precej izžrpane. — Kupčija s petrolejem je na deželi precej normalna, v bencinu je potreba slejkoprej velika. Pomembno je, da se je uvoz surovega petroleja v Avstrijo v prvih petih mesecih tekočega leta napram istim mesecem lanskega leta več kot povečal in da je tudi uvoz bencina bistveno narasel.

Poletno zborovanje Mednarodne donavske komisije

Letošnje zborovanje Mednarodne donavske komisije se je pečalo večinoma z vprašanji zboljšanja donavske plovbe v Železnih vratih. Gre za sledeče komplekse vprašani:

Kljub temu, da so bila za ves tek internacionalizirane Donave od Ulma do Suline določena enolna načela, da se predvsem pravno varuje značaj največje internacionalizirane reke, se je pokazala potreba, da se razni odseki Donave upoštevajo in obravnavajo po njih kakovosti. Poleg enolnih določb, ki veljajo za vso donavsko plovbo, so še odseki, za katere se uporabljajo posebne določbe. Skoraj vsaka dežela ima takšne odseke. Največje težave so se pa pokazale pri Železnih vratih. Kljub umetni strugi, koje gradbo je bila dovršila Ogrska ob prehodu 19. na 20. stoletje, je plovba lukaj še zmeraj izredno močno izpostavljena vplivom vremena in vodne višine. Vsi načrti, ki jih je bila izdelala Ogrska še pred vojno za zboljšanje plovbe po Donavi, so merili v prvi vrsti na Železna vrata; tako zgradba dva metra globokega vodnega žleba (struge) tudi za nizko vodo ob poglobitvi obstoječe vodne ceste, dalje zgradba nove umelne vodne struge pri vodnem stanju treh metrov itd. Tudi načrt nemškega inženjerja Rosemeyerja iz Kölna je videl v Železnih vratih največjo oviro za uresničenje veleplovnice vodne ceste Ren-Donava. Rosemeyer je hotel ves problem rešiti velepotezno z zgradbo plovnega predora, ki naj bi izločil številne ovinke kataraktne proge. Največja napaka Rosemeyerjevega načrta je bila njegova gigantska izmera, izvedljiva bolj v Ameriki kot v naših evropskih državah. Mednarodna Donavska komisija, ki razpolaga z vsem prej kot z gigantskimi

denarnimi sredstvi, je hotela plovbo v Železnih vratih zboljšati nato v okviru ozkopolegnjenih mej njenih sredstev.

Najprvo so načeli ljudi finančno vprašanje. Ogrska je najela svojčas z dovoljenjem velesil na zlato se glaseče »posojilo Železnih vrat« v svrhu nabave potrebnih sredstev. Po prevratu je posojilo trpelo, ker ni bilo nobenih dohodkov in nobenega dolžnika! Malenkostne dohodke so nabirali leto za letom in so jih hranili za lasnike obligacij; in lani je prišlo slednjič do končnega dogovora, glasom kalerega je smatrali »posojilo Železnih vrat« kot predvojno rento in so dobili lasniki obligacij majhno, četudi zelo skromno valorizacijo po popolnem razvrednotenju.

Dalje so razglasili za Železna vrata posebno določbo oziroma sta izdelali Jugoslavija in Romunija pravila (šlatul), ki se tičejo seveda v prvi vrsti le interesov teh dveh obrežnih držav. Šlatul kot tak je bil že davno izdelan in letošnje poletno zborovanje Mednarodne Donavske komisije se je moralo pečati z vprašanjem praktične uporabe izvedbenih določb. Gre za osnivanje upravnega urada za sektor Železnih vrat, ki naj bi delal na to, da se koristi obrežnih držav izenotijo s koristmi internacionalizacije donavske plovbe.

Poleg tega upravnopravnega vprašanja se mora pečati Donavska komisija tudi z vprašanjem zboljšanja plovbe same. Ze več let se trudi jugoslovanska vlada za vpeljavo vzorne plovbe s pomočjo električne vlačilne obrežne železnice, koje vzorci se v različnih poskusnih zavodih na Dunaju in v Hamburgu preskušajo in stalno zboljšujejo že leto in dan. Predela so sedaj že toliko napredovala, da bo tudi vprašanje le železnice najbrž kmalu veljavno rešeno.

* * *

VAŽNI NAPREDKI V JUGOSLOVANSKI PLOVBI.

Med »Jugoslov. Lloyd« in »Oceania« na eni strani ter državo na drugi strani sklenjene dolgoročne pogodbe so bile sedaj potrjene. Veljajo za deset let in urejajo obveznosti glede redne trgovske črte med jugoslovanskimi in jugoameriški pristanišči, ki jo bo oskrboval »Jugolloyd«, ter glede črt Jugopristanišča—Španija, oziroma Levanta, ki jih bo oskrbovala »Oceania«. Poleg teh črt obstoji tudi redna zveza s Kanarskimi otoki. Za prodajo jugoslovanskih predmetov na inozemskih trgih so te črte velikega pomena. V pogodbah se obe družbi zavezujeta, da bosta obnovili svoj ladijski park. »Lloyd« bo pomnožil svojo tonazo s šestimi novimi velikimi prekomorskimi ladjami s tonazo 10.000 do 14.000 ton in s hitrostjo 10 do 12 milj. »Oceania« bo pa kupila štiri nove ladje s 3000 do 3500 tonami in s hitrostjo 14 milj. S temi manjšimi specialnimi ladjami bo uredila »Oceania« 15dnevno brzovozno progo med jugoslovanskimi pristanišči in Španijo oziroma Levanto v svrhu izvoza in uvoza. Iz Španije bomo uvažali poleg drugega zlasti južno sadje.

Rečna plovba bo nakupila v najbližjem času pet velikih transportnih vlačilcev najmodernejše gradbe in remorkerje večje kapacitete. Pri Državni Hi-

potekarni banki se bo najelo posojilo za gradbo direkcijskega poslopja in agenturnih skladišč.

V važnejših obrežnih mestih rečne plovbe bodo ustanovili posebne delniške družbe za gradbo in obratovanje pristaniških naprav, pri čemer se bo mogel udeleževati tudi inozemski kapital. V izdelavi se nahajajoč zakonski načrt se tiče obratovanja avtonomnih rečnih pristanišč.

Kvalitetna znamka

Zahtevajte povsod!

Trgovci in industrijci!
Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Ljubljanska borza

Tečaj 26. julija 1930.	Povpreževanje Din	Povpreževanje Dlr
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22:69
Berlin 1 M	13:4475	13:4775
Bruselj 1 belga	—	7:8828
Budimpešta 1 pengő	—	9:8850
Burib 100 fr.	—	1095:90
Dunaj 1 šilling	7:9522	7:9822
London 1 funt	273:95	274:75
Newyork 1 dolar	56:165	56:365
Paris 100 fr.	—	221:84
Praga 100 kron	166:78	167:58
Trst 100 lir	294:28	296:28

TRGOVINA MED POLJSKO IN RUSIJO PRED PREOBRATOM.

Te dni poteče petletna pogodba med sovjetsko rusko vlado in »Polros«-om, ki zastopa poljsko skupino v tvrdki »Sovpoltorg«. Delniška družba »Sovpoltorg« (sovjetsko-poljski trg) je bila ustanovljena na koncu leta 1925 za gojitev medsebojne blagovne izmenjave. Polovico delnic je prevzela sovjetskoruska vlada, drugo polovico družba »Polros«. Živahnije trgovske zveze z Rusijo so se pričele šele v marcu l. 1928. Da izrabí v polni meri uvozno licenco v Sovjetsko Rusijo, je uvažal »Sovpoltorg« v velikih izmerah tudi inozemsko blago, ki ga je dobil po zelo ugodnih kreditnih pogojih. Vrednost iz Poljske v Rusijo eksportiranega blaga je rasla od leta do leta; l. 1925/26 je znašala 2-3 mil. zlotov, l. 1926/27 že 9 milijonov, l. 1927/28 13 milijonov in l. 1928/29 22 mil. zlotov. Pri tem se je pa imenski seznam blaga skrajšal, znak, da se koncentrirajo izvoz na gotove blagovne vrste, ki se v Rusiji stalno lahko prodajajo. Nadaljnji razvoj trgovskih razmer med obema državama zavisi od podaljšanja trgovske pogodbe, na kar se sedaj industrijski interesi koncentrirajo.

RACIONALIZACIJA ANGLEŠKE BOMBAŽEVE INDUSTRIJE.

V uradni okrožnici se označa kriza angleške bombaževne industrije kot zelo resna in se navajajo odredbe za omiljenje krize: v prvi vrsti dvig eksporta, dalje modernizacija strojev, znižanje produkcijskih stroškov in sodelovanje med raznimi panogami bombaževne industrije. Odbor pravi, če se ne bo takoj s polno resnostjo uvedla pomožna akcija ali pa če se bodo posamezne skupine upirale skupnemu delu, bo morala vlada zahtevati od parlamenta pooblastila za učinkovite korake.

RAZŠIRJENJE MEDNARODNEGA KARTELA VAGONOV.

Tudi Poljska in Romunija sta prosili sedaj za sprejem v Mednarodni kartel vagonov, tako da obsega ta začasni kartel sedaj 10 držav: Nemčijo, Belgijo, Francijo, Italijo, Češkoslovaško, Ogrsko, Avstrijo, Švico, Poljsko in Romunijo. Jugoslavije še ni v kartelu. Iz krogov vagonске industrije se poleg tega zatrjuje, da so vesti o pogajanjih kartela z angleško industrijo glede njenega pristopa h kartelu točne. Izgledi za uspeh teh pogajanj se ne presoajo neugodno.

ČEŠKOSLOVAŠKA IN U. S. A.

Nova ameriška carinska novela bo na izvoz Češkoslovaške v U. S. A. zelo neugodno vplivala. Ta izvoz predstavlja vrednost skoraj 1500 milijonov Kč. in je sestavljen ravno iz onih blagovnih vrst, ki jih nova carina najbolj zadene. Gre za tekstilije, usnjeno blago, steklo, porcelan, glinasto blago itd. Samo tekstilij je v preteklem letu izvozila Češkoslovaška v U. S. A. za 500 milijonov Kč., usnjene blaga za 450 milijonov, stekla za 240, glinastega blaga za 58. Take visoke postavke se dajo pri izvozu težko nadomestiti. Češkoslovaški izvoz iz U. S. A. znaša na leto okoli 1000 milijonov Kč. V prvi vrsti gre za import ameriških surovin. Leta 1929 je dobila Češkoslovaška iz U. S. A. za 600 mil. Kč. toličnih snovi in žita, za 100 mil. Kč. kavčuka in podobnega blaga, za 42 mil. Kč. kovin, itd. Tudi veliko avtomobilov in strojev eksportirajo U. S. A. v Češkoslovaško, in prav tu notri so možnosti za protikupele Češkoslovaške proti ameriški carini.

VELIK KONSUM JAJEC V NEMČIJI.

Sledeče poročilo bo naše eksporterje jajec zelo zanimalo: V začetku tekočega leta je bilo ustanovljenih v Nemčiji 17 central za prodajo jajec, ki so imele nalogo, da je vsaka v svojem okraju nabirala in vnovčila produkcijo zadržev. Vlada je dala v ta namen na razpolago 4 milijone mark. Zbirališča v vaseh niso dobila nikake gotovine, temveč opremo za prezarjanje, zavijanje in skladanje jajec. Hkrati se je pričela intenzivna propaganda. Uspeh je že sedaj ogromen. Kljub splošno slabi kupčiji se zahteva povsod »nemške sveže jajce«. Samo v provinci Braniborski je narasla prodaja v teku enega leta na tridesetkratno prejšnjo izmero. Vsled izredno pomnoženega povpraševanja je nabavna cena za jajca v Nemčiji sedaj enaka ceni za inozemska jajca ali pa še celo nekaj

višja. Čeprav je nemška produkcija jajec letos izdatno narasla, je tudi dovoz iz inozemstva nadalje narasel za skoraj 10 odstotkov. Merodajna za uvoz je nadprodukcija inozemstva. Še nikdar ni bilo v Nemčiji použitih toliko jajec kot v prvi letošnji polovici.

ČEHI IN RUSI.

V zadnjem času se je v Češkoslovaški urgiral od več strani sklep trgovske pogodbe s Sovjetsko Rusijo. Del češkoslovaške eksportne industrije je tako z ustnimi intervencijami na pristojnih mestih kot s pismenimi vlogami zahteval pospešeno ureditev trgovsko-političnih razmer z Rusijo. Tudi pooblaščenec zastopnik Rusije v Pragi se je v zadnjem času večkrat zglasil v zunanjem ministrstvu, da intervenira v smislu skorajšnje odločitve češkoslovaške vlade o načelnih vprašanjih trgovske pogodbe z Rusijo. Zdi se torej, da bo trgovska pogodba z Rusijo po političnih počitnicah eno prvih vprašanj, s katerim se bo bavil češkoslovaški ministrski svet. Po izmenjavanju mnenja med Češkoslovaško in Rusijo, ki se je izvršilo že pred dalj časa, bi temeljila nova trgovska pogodba na največji ugodnosti, ob istočasni določitvi kontingentov za razne vrste blaga. Eden najvažnejših problemov je tudi tranzitni promet skozi Rusijo, ki bi ga Češkoslovaška rada uredila. Če bi ministrski svet soglašal s temi pogajalnimi podlagami, bi se razgovori mogli pričeti že v letošnji jeseni. Seveda se bo pa spričo notranjepolitičnih razmer v Češkoslovaški odločitev ministrskega sveta imela boriti z velikimi sitnostmi in težkočami.

ZBOROVANJE INDUSTRIJCEV V ZENEVI.

V Zenevi je zboroval mednarodni kongres za budžetno kontrolo. Razlikoval se je od običajnih ženevskih konferenc tako po kakovosti svojih več ko 200 udeležnikov, večinoma industrijcev in direktorjev večjih podjetij, kakor po svojem cilju: zboljšanje in racionalizacija modernih obratnih metod. Konferenco je sklical mednarodni racionalizacijski zavod. Zastopanih je bilo 24 držav, med katerimi so bile tudi oddaljene države Japonska, Kitajska, Kanada itd.

STEVILKE O AVSTRIJSKEM POSOJILJU.

Posojilo je bilo podpisano 14. t. m. pri Morgan, Grenfell and Co. v Londonu.

Obstoja iz 7-odstotnih bonov, ki morajo biti izmenjani najkasneje do 1. julija 1937 po 103, a ne smejo biti odkupljeni pred 1. julijem 1935. Posojilo se glasi »Mednarodno Avstrijsko posojilo 1930«. Emisija je 95-odstotna. Od tega odpadejo še 4 odstotki za bančne provizije in 1 odstotek za koleke itd., tako da je neto-skupiček 90 odstoten. — Posamezni deleži so: Anglija 3-5 mil. funtov, od česar je določenih 500 tisoč funtov za emisijo v Amsterdamu; Amerika 25 mil. dol., Italija 100 mil. lir, Švica 25 mil. švic. frankov, Švedska 10 mil. šved. kron, Avstrija 50 mil. šillingov. Skupaj je to ca. 12.700.000 funtov. To je samo prvi del avtorizirane skupne emisije v znesku 21 milijonov funtov.

»DRESDENSKA BANKA« O SVETOVNI GOSPODARSKI DEPRESIJI.

»Dresdensko banko« poznamo kot eno vodilnih nemških bank, njena konjunkturna poročila smatrajo povsod kot pravilna. Svoje mnenje o izgledih za premaganje svetovne depresije zaključuje takole: »Stagnacija traja nespremenjeno naprej, likvidnost na denarnem in glavninem trgu napreduje. Zunanja trgovina se je kljub svetovni depresiji ugodno razvila, mora pa računati, čeprav ne z ameriško konkurenco, vendar s pojemajočo nakupno močjo v izdelah importa. Iz tega vzroka je potrebno znatno znižanje cen in plač, ki se more najlaže doseči z obnovo prostega tržnega oblikovanja. Predpogoj za uspeh bi bila v zvezi s temeljito finančno reformo davčna reforma, ki zaseže konzum in varuje tvorbo kapitala.«

Dobava-prodaja

Razglas o licitaciji. Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem gradbenih del pri novi zgradbi kmetijske gospodarske šole v Št. Juriju ob j. ž. I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 12. avgusta 1930 ob enajstih na tehničnem razdelku okr. načelnstva v Celju.

Izdelava 642 letnih oblek. Dravska poštna direkcija v Ljubljani razpisuje drugo ofertalno licitacijo za izdelavo 642 parov letne obleke. Licitacija bode dne 20. avgusta t. l. ob 11. v pisarni poštne direkcije. Kavcija 5%, oziroma inozemci 10% se mora položiti najkasneje na dan licitacije pri pomožnem uradu poštne direkcije v sobi štev. 41, kjer se tudi lahko vpogledajo in kupijo pogoji.

Najboljši šivalni stroji za obrt in industrijo so samo **'GRITZNER'** in **'ADLER'** pisalni stroji **'URANIA'** in pletilni stroji **'DUBIED'**. Znižane cene, najlepše opreme edino le pri **JOSIP PETELINCU**.

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodil. Tel. št. 2913.

TISKARNA MERKUR - LJUBLJANA - GREGORČICEVA 23

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele l. t. d.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT

se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje in inseriranje

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE
ŠTRACE
JOURNALE
ŠOLSKE
ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE
BLOKE
I. T. D.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana — Telefon šte.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.